

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00228
Arkivkode
Saksbehandler Geir Skaug

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Vardal menighetsråd 2015-2019	24.05.2017	31/17

Høringsuttalelse fra Vardal menighet vedr nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet

Vardal menighetsråd 2015-2019 har behandlet saken i møte 24.05.2017 sak 31/17

Møtebehandling

Vardal menighetsråd gikk nøye gjennom saksframlegget med anbefalinger. Møtesekretær skriver et hørings svar ut fra dette som legges i protokollen. Rådet gir raskt tilbakemelding på hørings svaret slik at det kan sendes innen fristen 14. juni.

Vedtak

Vardal menighetsråd vedtar å sende følgende hørings svar til kirkerådet:

Vardal menighetsråd takker for muligheten til å høres om valgeregler i DNK og avgir følgende hørings svar:

Da Den Norske Kirke (DNK) ble et eget rettssubjekt fra 1. januar 2017 ga samtidig Stortinget svært tydelig føringer at DNK måtte jobbe for økt demokrati. Vardal menighetsråd presiserer derfor at regelverket for valg i DNK må styrke et åpent og velfungerende demokrati i kirken er derfor viktig.

2.1 Valgordning for leke medlemmer til Bispedømmeråd og Kirkemøtet:

Vardal mh-råd mener det skal være direkte valg og at denne ordningen skal gjelde likt for hele landet

Begrunnelse: Vardal mh-råd mener ordningen tydeliggjør at alle medlemmer av DNK (ikke bare menighetsråd og andre organ) får innflytelse på valget og resultatet blir raskt tilgjengelig.

2.2 Flertalls- eller forholdstallsvalg:

Vardal mh-råd ønsker alternativ 3 – Ordning med flere lister – intensjonsfrist og listefrist

Begrunnelse: Vardal mh-råd mener alternativ 3 stimulerer til et åpent og levende kirkedemokrati. Det gir velgerne reelle alternativ og ligner andre offentlige valg. Ordningen gir også størst mulighet for et forholdstallsvalg i og med at nominasjonskomiteens liste etableres hvis det kun er etablert *en* annen liste.

2.3 Finansiering – generelt (side 5-6):

I høringsforslaget forutsetter Kirkerådet at det fortsatt blir off. tilskudd til kirkelige valg. Vardal mh-råd påpeker at Kirkerådet **må** gi tilskudd til kirkelige valg uavhengig om Kirkerådet blir tilført ekstra off. tilskudd eller ikke. For å styrke demokratiet er dette noe som alltid må prioriteres høyt.

For å sørge for en kostnadseffektiv og miljøvennlig distribusjon av valgmateriell forventer Vardal mh-råd at dette gjøres fra sentralt hold. På den måten kan man f.eks sende ut *en* postsending med materiell i stedet for at hver aktør / nominasjonsgruppe skal sende ut sitt eget valgmateriell.

2.3 Finansiering – tilskuddsordning:

1. Tilskudd til nomineringsgrupper i intensjons- og valgfase
2. Tilskudd til nomineringsgrupper og aktører etter søknad til Kirkerådet

Vardal mh-råd ønsker alternativ 1 – Tilskudd til nomineringsgrupper i intensjons- og valgfase. Vardal mh-råd ønsker også å presisere følgende: Hvis det viser seg at gruppen / aktøren som mottar støtten, *ikke* klarer å stille liste skal kun beløpet som *ikke* er benyttet betales tilbake.

Begrunnelse: Ordningen er betydelig mindre byråkratisk både for gruppene/aktørene og Kirkerådet enn ordning med søknad til Kirkerådet. Å kreve at hele støttebeløpet skal betales tilbake hvis man ikke lykkes med å stille liste, kan føre til at det demokratiske mangfoldet reduseres

2.4 Personvalgeregler

Vardal mh-råd mener at

- det fortsatt skal være mulig å gi tilleggsstemmer, men begrenset til tre
- det ikke skal være mulig å stryke kandidater fra lister
- det ikke skal innføres sperregrense
- det skal innføres mulighet for stemmetillegg / kumulering

Begrunnelse:

- Å begrense antall tilleggsstemmer til tre gjør det vanskeligere for et mindretall å oppnå et resultat ved systematisk retting
- Å ikke kunne stryke kandidater er i tråd med regelverket for kommune- og fylkestingsvalg
- Dagens ordning videreføres. Den er lite ressurskrevende og er ikke til hindre for den demokratiske prosessen
- Mulighet for stemmetillegg / kumulering vil gi de som setter opp listen mulighet til å påvirke valget slik at de personene som man primært ønsker valgt, får flest stemmer. Det sørger også for at de personene som har valgt å stå på listen men som allikevel ikke ønsker å bli valgt («listefyll») har mindre sjans for å bli valgt

2.5 Valgkretser og stemmegrense

Vardal mh-råd mener det *ikke* skal åpnes for å kunne stemme i annet sokn på valgdagen. Samtidig ønsker rådet at det skal være mulig å stemme i et annet sokn der det er ulike grenser for det andre offentlige valget og kirkevalget slik at velgerne ikke skal måtte reise på to steder for å få avgitt stemme.

3.2 Stemmerett og manntall

Anbefaling: Vardal mh-råd støtter forslag om at det innføres skjæringsdato 30. juni og at stemmerettsdatoen settes til 1. september. Vardal mh-råd er usikker på om det er behov for et eget manntall for prester og leke kirkelige ansatte og ber om at nyttigheten av dette vurderes før det innføres.

Det er viktig at manntallet kommer ut tidsnok til at det også kan brukes på forhåndsstemming.

Begrunnelse: Vardal mh-råd mener innføring av skjæringsdato er i tråd med andre offentlige valg, noe som bør være viktig for DNK. Innføring av eget manntall virker noe unødvendig byråkratisk

4.2.1 Registrering av nomineringsgrupper

Vardal mh-råd er enige i fremstillingen beskrevet i 4.2.1 og presiserer viktigheten av å gi listen som eventuelt etableres av en nominasjonskomite til bispedømmerrådet et annet navn enn Nominasjonskomiteens liste

4.2.4 Stemmesedler og mandatfordeling

Menighetsrådet er *ikke* enige i anbefalingen fra Kirkerådet og ber om at ordningen i 2015 videreføres.

Begrunnelse: Å ha en sentral utsendelse av informasjon, uansett valg, vil være det mest effektive totalt sett for Den Norske Kirke (DNK). Det vil også gjøre at DNK fremstår helhetlig og tidsriktig. En sentral utsendelse av informasjon vil gjøre det lettere å overholde alle krav og regler knyttet til valgmateriell. Det vil også være den mest miljøvennlige løsningen.

6.1.3 Opptellingsprosedyrer - lister

Ved opptelling anbefaler Vardal mh-råd sterkt at listene sorteres i grupper og i rettet og urettet versjon ved første gangs gjennomgang.

Begrunnelse: Dette er en effektiv måte å sortere listene på og vil føre til at valgresultatet er tidlig klart.

7.2 Økonomiske og administrative konsekvenser (side 18)

I høringsnotatet forutsettes det at det ytes ekstra bevilgning fra Stortinget for å dekke utgifter til Kirkevalget. Det er uklart hva Kirkerådet mener hvis forutsetningen *ikke* blir oppfylt. Vardal mh-råd presiserer at Kirkerådet må sørge for at Kirkelige valg blir gjennomført på en demokratisk måte med godt demokratisk mangfold uavhengig om det ytes ekstra bevilgning fra Stortinget.

Begrunnelse: Den Norske Kirke (DNK) mottar hvert år store overføringer fra Staten. Stortinget har tydelig signalisert det er opp til DNK og forvalte disse midlene rett for å oppfylle Stortingets forventninger til DNK (og andre trossamfunn), blant annet til gjennomføring av demokratiske valg.

Andre tilbakemeldinger som det ikke er spurt etter men som Vardal mh-råd ønsker å påpeke:

Opptellingsprosedyrer – personstemmer ved flertallsvalg

Ved opptelling av personstemmer ved flertallsvalg anbefaler Vardal mh-råd sterkt at kun de første x¹ personene på listen telles.

Begrunnelse: Hvis alle personene på listen blir telt med hver gang, er det i realiteten kun de listene med endringer som har påvirkning på valgresultatet. Et tenkt, uheldig, resultat er da at på *en* av alle listene har personen nederst på listen fått en ekstra stemme. Denne personen vil da få flest stemmer.

Felles valgeregler for menighetsråd, bispedømmerråd og Kirkemøtet

Vardal mh-råd ser det som positivt at man i størst mulig grad forsøker å få samme valgeregler for menighetsråd, bispedømmerråd og Kirkemøtet. Menighetsrådet vil samtidig påpeke at det er viktigere med klare ikke-felles regler som fremmer demokratiet enn felles regler som vanskeliggjør den demokratiske prosessen.

Forutsetninger om uendret Kirkelov

Høringsdokumentet tar som forutsetning at det ikke gjøres endringer i Kirkeloven. Vardal mh-råd mener en slik forutsetning virker ulogisk i og med at det er kjent at en ny lov for trossamfunn er på gang.

¹ x er det antall personer som skal velges inn (faste medlemmer + vara). Hvis det er 8 faste og 4 vara (x er da 12) og det er 18 navn på listen skal bare de 12 første telles opp.

Sammensetning av Kirkemøtet

Kirkemøtet har fått nye ansvarsområder og viktige oppgaver. Kirkemøtet er nå både arbeidsgiver, lovgiver og økonomiforvalter. Vardal mh-råd er kritiske til at det ikke stilles krav til fagkompetanse innen disse ansvarsområdene til dem som sitter i Kirkemøtet. Vardal mh-råd er også kritiske til at Kirkemøtet er arbeidsgiver samtidig som ca 30% av Kirkemøtet består av arbeidstakere. Vardal mh-råd er av den oppfatning at arbeidet med sammensetning av Kirkemøtet burde vært igangsatt allerede og ber om at denne prosessen starter umiddelbart.

Valg av prester som ikke er i kirkelig stillinger

Vardal mh-råd synes det er uheldig at prester som ikke er i kirkelige stillinger kan velges som leke medlemmer.

Anonymitet ved forhåndsstemming

Vardal menighetsråd presiserer at det er helt nødvendig med maksimal anonymitet ved gjennomføring av forhåndsstemming og at det er klare regler for dette.